

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny Własności Intelektualnej w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Jerzy Geisler
Sędziowie:	Jacek Nowicki Ewa Staniszevska
Protokolant:	st. sekretarz sąd. Sylwia Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2021 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa: **P. K. (1)**

M. K. wspólnicy spółki cywilnej (...) sc **P. K. (1)**, **M. K. z siedzibą w D.**

przeciwko **(...) SA z siedzibą w S.**

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 5 listopada 2019 r., sygn. akt IX GC 933/18

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 3.600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29 listopada 2017 r. a dalej idące żądanie oddala,**
- 2. w pozostałym zakresie apelację oddala,**
- 3. zasądza solidarnie od powodów na rzecz pozwanego kwotę 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.**

Ewa Staniszevska Jerzy Geisler Jacek Nowicki

I AGa 42/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 3 września 2018r. (pierwotnie złożonym przez P. K. (1)) powodowie M. K. i P. K. (1), wspólnicy spółki cywilnej (...) cywilna P. K. (1), M. K. z siedzibą w D. wniosli o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. kwoty 85.661,45 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 lipca 2018r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podali, że w dniu 19 września 2017r. doszło do wypadku drogowego, w wyniku którego pojazd będący w posiadaniu powodów marki M. (...) o nr. rej. (...) został uszkodzony. W dacie wypadku sprawca zdarzenia był ubezpieczony przez pozwanego w zakresie ubezpieczenia OC. Po rozpatrzeniu roszczeń powoda z tytułu szkody pozwany ubezpieczyciel uznał swoją odpowiedzialność za skutki wypadku i przyznał odszkodowanie w wysokości 92.037 zł netto, na które składały się również koszty wynajmu pojazdu zastępczego do dnia wypłaty odszkodowania, tj. do dnia 23 października 2017r. Tym samym pozwany zrekompensował powodom koszty najmu pojazdu zastępczego za okres 43 dni odmawiając wypłaty kosztów wynajmu pojazdu zastępczego za dalszy okres. Zdaniem powodów właściwy okres refundacji kosztów wynajmu pojazdu zastępczego to okres do dnia, w którym poszkodowany może nabyć pojazd o podobnym standardzie i wyposażeniu co pojazd uszkodzony. W przypadku powodów okres ten był dłuższy niż 43 dni i trwał do dnia 15 marca 2018r. Wynikało to z konieczności zakupu auta nowego, o określonym standardzie. Powód wskazał, że domaga się odszkodowania w wysokości 85.661,45 zł, na które składa się koszt najmu pojazdu zastępczego w wysokości 84.406,45 zł oraz koszt usług dodatkowych w łącznej wysokości 1.255 zł (holowanie - 400 zł, parking - 855 zł).

W piśmie procesowym z dnia 18 października 2018r. stanowiącym odpowiedź na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu złożonego pisma procesowego pozwany w pierwszej kolejności zaznaczył, że nie kwestionuje okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego i własnej odpowiedzialności jako ubezpieczyciela OC sprawy. Ubezpieczyciel uznał jednak, że żądanie powodów jest nieuzasadnione, ponieważ przeprowadził postępowanie likwidacyjne w sposób rzetelny i na tej podstawie wypłacił powodom odszkodowanie obejmujące również koszty najmu i parkowania w wysokości 26.445 zł. Spornym między stronami jest celowość oraz uzasadnienie okresu najmu i parkowania. Pozwany uznał, że zasadny okres najmu pojazdu zastępczego wynosił 43 dni i okres ten w pełni zrekompensował. Był to czas od dnia wynajmu i parkingu do dnia informacji o szkodzie całkowitej (18 października 2017r.) oraz dodatkowo 14 dni na zagospodarowanie wraku pojazdu (24 października 2017r.). Tożsamy okres został uznany przez pozwanego co do kosztów parkowania, wobec czego powodom z tego tytułu wypłacono 645 zł. Dodatkowo decyzją z dnia 18 października 2017r. pozwany zrekompensował koszty holowania w kwocie 400 zł w oparciu o fakturę nr (...). Ubezpieczyciel dodał, że poszkodowany winien był dołożyć rozsądnych starań, aby nie powiększać rozmiaru szkody, a więc zagospodarować pozostałości pojazdu lub podjąć decyzję o naprawie niezależnie od decyzji ubezpieczyciela w odpowiednim czasie, tj. po przeprowadzeniu oględzin pojazdu, w trakcie których stwierdzono wystąpienie szkody całkowitej. Natomiast zwłoka wynikająca z oczekiwania na okazję zakupu pojazdu o lepszych parametrach technicznych lub zawężanie zakresu poszukiwań wynikających z subiektywnych preferencji wykracza poza normalne następstwa szkody i nie może obciążać zakładu ubezpieczeń.

W piśmie procesowym z dnia 26 listopada 2018r. powodowie podtrzymali dotychczasowe żądania i argumentację wyjaśniając, że oczekiwanie na dostawę nowego pojazdu było uzasadnione i nie stanowiło okazji do wymiany taboru na nowy o lepszych parametrach, lecz było koniecznością wynikającą z faktu, że powodowie nie znaleźli oferty pojazdów o podobnym standardzie co pojazd uszkodzony na rynku wtórnym.

I AGa 42/20

Na rozprawie w dniu 04 lutego 2019r. pełnomocnik powodów oświadczył, że powodowie cofają powództwo w zakresie kwoty 1.045 zł, na którą składa się 400 zł za holowanie i kwota 645 zł za parking wraku, zaś do zapłaty pozostaje kwota 210 zł. Pełnomocnik oświadczył również, że powodowie zrzekają się roszczenia w zakresie cofniętym, ponieważ kwoty te zostały zapłacone.

Wyrokiem z dnia 5.11.2019 r. Sąd Okręgowy umorzył postępowanie co do kwoty 1.045 zł, oddalił powództwo w pozostałej części i rozstrzygnął o kosztach procesu. – k. 260 Ustalenia faktyczne i motywy prawne wyroku Sąd Okręgowy przedstawił w pisemnym uzasadnieniu na kartach 2276-287

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie M. K. (NIP (...)) i P. K. (1) (NIP (...)) są współnikami spółki cywilnej (...) cywilna P. K. (1), M. K. z siedzibą w D., w ramach której prowadzą działalność gospodarczą związaną z transportem drogowym osób i towarów. Pierwotnie pozew został złożony przez P. K. (1), następnie na skutek zawiadomienia o toczącym się procesie z dnia 17 września 2019 r., do sprawy w charakterze powódki pismem z dnia 25 września 2019 r. przystąpiła M. K..

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie ubezpieczeń na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS (...).

Okoliczności bezsporne, a nadto dowód: wydruk z (...) dotyczący powoda P. K. (k. 234-235), umowa spółki cywilnej z dnia 21 marca 2009r. (k. 134-136), odpis z rejestru przedsiębiorców KRS pozwanego (k. 74-88), pismo z 25 września 2019r. (k. 250).

A. G. zawarł z pozwanym (...) S.A. umowę ubezpieczenia, która została potwierdzona polisą nr (...). Umowa została zawarta na okres od dnia 20 maja 2017 r. do dnia 19 maja 2018 r.

Okoliczności bezsporne, a nadto dowód: raport_ (...) _2017 (akta szkody – CD k. 109),

W okresie trwania ubezpieczenia, tj. w dniu 19 września 2017r. około godziny 6:50 na odcinku drogi łączącym miejscowości P. i S., kierujący pojazdem marki F. (...) nr rej. (...) A. G. zjechał na pobocze i wpadł w poślizg, a następnie uderzył w samochód marki M. (...) nr rej. (...) (nr VIN: (...)), którym kierował I. G.. Na miejsce zdarzenia wezwano patrol Policji.

W wyniku wypadku drogowego pojazd marki M. (...) został uszkodzony. Posiadaczem uszkodzonego pojazdu byli powodowie M. K. i P. K. (1). Samochód ten został wyprodukowany w 2010r., posiadał silnik o pojemności 2.143 cm³ i mocy 120 kW, a jego drogomierz wskazywał przebieg 398.619 km. Był to pojazd dostosowany do przewozu osób jako autokar. Został wyposażony w 21 miejsc dla pasażerów i kierowcy, podwójną klimatyzację oraz elektryczne drzwi przednie prawe. Poszycia foteli pasażerskich i kierowcy wykonane zostały z ekoskóry.

Dowód: zgłoszenie szkody komunikacyjnej, pismo z dnia 19 września 2017r., notatka z dnia 09 października 2017r., protokół szkody w pojeździe z dnia 22 września 2017r., dokumentacja zdjęciowa (akta szkody – CD k. 109), opinia biegłego sądowego K. J. nr OS(...) z dnia 20 maja 2019r. (k. 166-199) wraz z opinią uzupełniającą i ustnymi wyjaśnieniami biegłego (k. 222-230, 237-238) .

Tego samego dnia szkoda została zgłoszona pozwanemu. Zgłoszenie to zostało przyjęte i zarejestrowane pod numerem (...).

W dniu 21 września 2017 r. powód P. K. (1) zwrócił się do ubezpieczyciela z prośbą o wyrażenie zgody na wynajęcie pojazdu zastępczego we własnym zakresie, za opłatą wynoszącą 600 zł netto za dzień. Pozwany udzielił na to zgody za podaną stawkę, przy czym zaznaczył, że zasadny czas wynajmu pojazdu zastępczego zostanie wyliczony po otrzymaniu dokumentów z oględzin.

Na potrzeby postępowania likwidacyjnego w dniu 22 września 2017 r. technik ubezpieczyciela wykonał oględziny samochodu uszkodzonego, a także opracował kalkulację kosztów naprawy, w której koszt naprawy na dzień szkody określił na kwotę 99.997,78 zł brutto.

Na podstawie powyższej kalkulacji kosztów naprawy ubezpieczyciel w dniu 09 października 2017 r. wykonał wycenę wartości samochodu poszkodowanych w stanie nieuszkodzonym i uszkodzonym na dzień szkody. Wartość rynkowa netto pojazdu na dzień 19 września 2017 r. została ustalona na kwotę 121.550 zł.

Po kilku dniach uszkodzony samochód został wystawiony przez ubezpieczyciela na dwóch branżowych portalach aukcyjnych w celu ustalenia jego wartości w stanie uszkodzonym.

W międzyczasie powód P. K. (1) przesłał pozwanemu drogą elektroniczną fakturę nr (...) na kwotę 400 zł wystawioną za wyciągnięcie samochodu z rowu i jego holowanie, a także fakturę VAT nr (...) na kwotę 12.600 zł netto (15.498 zł brutto) za wynajem pojazdu zastępczego za okres od dnia 19 września 2017r. do dnia 09 października 2017 r.

Powód zwrócił się także do producenta autobusów i mikrobusów (...) Sp. z o.o. Sp. k. z prośbą o wycenę uszkodzonego samochodu i zamówił u tego producenta pojazd nowy tej samej marki i o podobnym standardzie.

Na rynku były wówczas dostępne samochody używane tej samej klasy i z mniejszym przebiegiem, które wymagały modernizacji celem ich przystosowania do potrzeb prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej (z uwzględnieniem wyposażenia oraz podwyższonego standardu). Zakup nowego pojazdu i jego przerobienie zajęłoby trzy miesiące, a koszt nowego pojazdu wraz z kosztami przebudowy wyniósłby 270.600 zł netto.

Dowód: zgłoszenie szkody komunikacyjnej, potwierdzenie zgłoszenia szkody z dnia 19 września 2017r., korespondencja e-mail z dnia 21 września 2017r., wyceny, oferty zakupu, faktura VAT nr (...), faktura nr (...), pismo z dnia 20 października 2017r. (akta szkody – CD k. 109), opinia biegłego sądowego K. J. nr OS(...) z dnia 20 maja 2019r. (k. 166-199) wraz z opinią uzupełniającą i ustnymi wyjaśnieniami biegłego (k. 222-230, 237-238), zeznania powoda P. K. (1) (k. 148-149).

Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego decyzją z dnia 18 października 2017 r. ubezpieczyciel poinformował poszkodowanych, że przyznaje odszkodowanie za uszkodzenie pojazdu marki M. (...) nr rej. (...) w wysokości 92.037 zł netto. W uzasadnieniu decyzji pozwany poinformował, że z uwagi na nieopłacalność naprawy uszkodzonego pojazdu szkodę zakwalifikowano jako całkowitą, a wysokość odszkodowania ustalono jako różnicę pomiędzy wartością rynkową pojazdu w dniu wypadku wynoszącą 121.550 zł netto, a wartością pozostałości wynoszącą 29.513 zł netto. Ubezpieczyciel dodał także, że w trakcie postępowania likwidacyjnego uzyskana oferta zakupu uszkodzonego pojazdu wyniosła 26.830 zł netto. Wobec tego, po przesłaniu do ubezpieczyciela dokumentu potwierdzającego sprzedaż uszkodzonego pojazdu, dokonana zostanie dopłata w wysokości 2.683 zł do ustalonej wartości rynkowej pojazdu, stanowiąca orientacyjną marżę pośrednika w wysokości 10% oferty zakupu.

W tym samym dniu ubezpieczyciel wydał także decyzję o wypłacie odszkodowania w wysokości 13.000 zł netto, na które złożyły się koszty holowania w kwocie 400 zł wynikające z faktury (...) oraz koszty wynajmu pojazdu zastępczego w kwocie 12.600 zł netto ujęte w fakturze VAT nr (...). Odszkodowanie zostało wypłacone.

Okoliczności bezsporne, a nadto dowód: decyzje z dnia 18 października 2017r., wycena, kosztorys, pismo z dnia 23 października 2017r. (akta szkody – CD k. 109), opinia biegłego sądowego K. J. nr OS(...) z dnia 20 maja 2019r. (k. 166-199) wraz z opinią uzupełniającą i ustnymi wyjaśnieniami biegłego (k. 222-230, 237-238).

Po wypłacie odszkodowania poszkodowany P. K. (1) poinformował pozwanego drogą mailową, że nie zgadza się z otrzymaną wyceną pojazdu oraz, że zamówił nowy pojazd w celu zastąpienia uszkodzonego. Powód zaznaczył, że wycena powinna być wyższa, ponieważ pojazd był serwisowany i posiadał wiele nowych części eksploatacyjnych. Dodał również, że nie może znaleźć zbliżonych pojazdów na aukcjach internetowych. Do wiadomości powód dołączył pismo producenta autobusów i mikrobusów (...) Sp. z o.o. Sp. k. z dnia 20 października 2017 r. zawierające wycenę uszkodzonego pojazdu na kwotę 140.000 zł netto i zwrócił się do ubezpieczyciela o nową wycenę pojazdu, bądź dopłatę odszkodowania do wysokości 140.000 zł.

W dalszej kolejności powód P. K. (1) przesłał pozwanemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 13.200 zł netto za wynajem pojazdu zastępczego za okres od dnia 10 października 2017r. do dnia 31 października 2017 r. z prośbą o uregulowanie.

W połowie listopada 2017r. powodowie sprzedali uszkodzony samochód za kwotę 26.829,27 zł netto (33.000 zł brutto) na okoliczność czego przedstawili pozwanemu fakturę sprzedaży nr (...) z dnia 13 listopada 2017 r.

W związku z powyższym w dniu 15 listopada 2017r. ubezpieczyciel wydał decyzję o przyznaniu powodom dopłaty do odszkodowania w wysokości 13.200 zł netto wynikającą z faktury VAT nr (...) (wynajem pojazdu). Jednocześnie pozwany poinformował powodów, że z uwagi na sprzedaż uszkodzonego samochodu została wypłacona pozostała część odszkodowania w wysokości 2.683 zł zgodnie z pierwotną decyzją.

Następnie powód przekazał pozwanemu fakturę VAT nr (...) za usługę parkingową realizowaną w okresie od dnia 19 września 2017r. do dnia 15 listopada 2017r., a także kolejną fakturę za wynajem pojazdu zastępczego nr 8/11/2017 na kwotę 9.000 zł netto (wynajem w okresie od dnia 01 listopada 2017r. do dnia 15 listopada 2017r.).

Pod koniec listopada 2017r. pozwany podtrzymał swoją pierwotną decyzję o wysokości przyznanego odszkodowania nie znajdując podstaw do zwiększenia wartości pojazdu i podwyższenia odszkodowania. Natomiast w dniu 11 grudnia 2017r. ubezpieczyciel przyznał powodom dopłatę do odszkodowania w wysokości 645 zł netto ustaloną w oparciu o fakturę VAT nr (...) (parking).

Powód P. K. (1) nadal przysyłał pozwanemu faktury za najem pojazdu zastępczego. Pozwany natomiast odmawiał ich uznania informując powodów, że koszty wynajmu za okres od dnia zdarzenia do dnia wydania decyzji o wypłacie zostały zrefundowane zgodnie z decyzjami z dni 18 października 2017r. i 15 listopada 2017r.

W styczniu 2018r. powodowie zwrócili się do ubezpieczyciela o ponowną weryfikację wydanej decyzji doręczając mu wycenę uszkodzonego pojazdu sporządzoną na zlecenie powodów przez podmiot zewnętrzny, w której wartość rynkową netto uszkodzonego pojazdu ustalono na dzień 15 września 2017r. na kwotę 141.100 zł.

Pozwany ponownie nie znalazł podstaw do zmiany stanowiska. W piśmie z dnia 14 lutego 2018r. wyjaśnił, że zasadny okres wynajmu pojazdu obejmuje zsumowane okresy częściowe:

- okres od dnia powstania szkody do dnia jej zgłoszenia ubezpieczycielowi (o ile zgłoszenie nastąpiło bez nieuzasadnionej zwłoki) – za wystarczający okres uznaje się 3 dni,
- od dnia zgłoszenia szkody do dnia dokonania oględzin przez przedstawiciela ubezpieczyciela oraz otrzymania przez poszkodowanego informacji o zakwalifikowaniu szkody jako całkowitej,
- okres niezbędny na sprzedaż wraku pojazdu i zakup innego pojazdu o zbliżonych parametrach oraz jego rejestracji – przyjmuje się, że okres 14 dni od przekazania informacji o kwalifikacji szkody jako całkowitej jest zazwyczaj wystarczający i winien być uwzględniony w refundowanym okresie użytkowania auta zastępczego bez potrzeby uzasadniania ze strony poszkodowanego.

Ubezpieczyciel dodał, że w dniu 18 października 2017r. poszkodowany został poinformowany w sposób niebudzący wątpliwości o wystąpieniu szkody całkowitej, a co za tym idzie wiedział, że ubezpieczyciel nie pokryje ewentualnych kosztów naprawy pojazdu przekraczających jego wartość w dniu wystąpienia szkody. Jednocześnie przypomniał, że wypłata odszkodowania nastąpiła w dniu 23 października 2017r. i do tego dnia ubezpieczyciel pokrył koszty związane z wynajmem pojazdu zastępczego, zaś wynajem pojazdu powyżej wskazanego okresu pozostaje poza zakresem odpowiedzialności ubezpieczyciela.

Czasem wystarczającym na zakup pojazdu tej samej klasy co pojazd uszkodzony na rynku wtórnym i jego przerobienie były 43 dni, z czego modernizacja takiego samochodu trwałaby 25 dni roboczych.

Dowód: wiadomość e-mail z dnia 25 października 2017r. wraz z załącznikiem, faktura VAT nr (...), faktura VAT nr (...), decyzja z dnia 15 listopada 2017r., pismo z dnia 15

I AGa 42/20

listopada 2017r., faktura VAT nr (...), faktura VAT nr (...), pismo z dnia 24 listopada 2019r., faktury nr:(...), pismo z dnia 18 grudnia 2017r., pismo z dnia 15 stycznia 2018r., wycena pojazdu z dnia 10 stycznia 2018r., pismo z dnia 14 lutego 2018r., (akta szkody – CD k. 109), faktura VAT nr (...) (k. 51), opinia biegłego sądowego K. J. nr OS(...) z dnia 20 maja 2019r. (k. 166-199) wraz z opinią uzupełniającą i ustnymi wyjaśnieniami biegłego (k. 222-230, 237-238) , zeznania powoda P. K. (1) (k. 148-149).

W dniu 27 czerwca 2018r. powodowie wystosowali do ubezpieczyciela wezwanie do zapłaty, w którym wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 121.107,03 zł tytułem odszkodowania za najem pojazdu zastępczego w związku ze szkodą wyrządzoną w pojeździe marki M. (...).

Pozwany nie znalazł podstaw do zmiany stanowiska powołując się na argumentację zawartą w poprzednich pismach.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 27 czerwca 2018r. wraz z potwierdzeniem nadania i odbioru (k.65-69), pismo z dnia 19 lipca 2018r. (akta szkody – CD k. 109).

W dniu 9 sierpnia 2018r. powód P. K. (1) wytoczył przed Sądem Rejonowym w Pile powództwo przeciwko pozwanemu (...) S.A., domagając się od ubezpieczyciela kwoty 19.550 zł, stanowiącej różnicę pomiędzy wyceną pojazdu dokonaną przez ubezpieczyciela (121.550 zł), a wyceną wykonaną na zlecenie powoda ad. 1 (141.100 zł), stojąc na stanowisku, że podczas postępowania likwidacyjnego ubezpieczyciel zaniżył wartość pojazdu i w konsekwencji wypłacił zbyt niskie odszkodowanie. Sprawę zarejestrowano pod sygn. V GNc 1593/18.

Dowód: nakaz zapłaty z dnia 09 października 2018r. sygn. V GNc 1593/18 (k. 132).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie bezspornych twierdzeń stron o faktach, a także w oparciu o dokumenty dołączone przez strony do akt sprawy, akta szkodowe znajdujące się na płycie CD, opinie biegłego sądowego K. J. i zeznania powoda P. K. (1).

Za wiarygodne Sąd uznał zgromadzone w sprawie i wymienione wyżej dowody z dokumentów urzędowych oraz prywatnych, którym należy przypisać znaczenie w rozumieniu art. 244 k.p.c. i art. 245 k.p.c. Stosownie do treści art. 244 § 1 k.p.c. dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Z kolei dokumenty prywatne sporządzone w formie pisemnej albo elektronicznej, zgodnie z art. 245 k.p.c., stanowią dowód tego, że osoby, które je podpisały, złożyły oświadczenia w nich zawarte. Do tej kategorii dowodów należą również znajdujące się w aktach szkody kosztorysy i wyceny, które pozwany opracował na etapie postępowania likwidacyjnego celem ustalenia wysokości szkody. W tym miejscu Sąd zwraca uwagę, że w niniejszej sprawie kwestia wysokości odszkodowania dotyczyła jedynie wydatków poniesionych przez powoda na wynajem pojazdu zastępczego. W odniesieniu do tej kwestii stanowiska stron zweryfikowała opinia biegłego sądowego, która stała się podstawą rozstrzygnięcia, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Dokumenty, o których mowa powyżej nie były kwestionowane przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Za wiarygodną Sąd uznał także dokumentację zgromadzoną w formie elektronicznej na płycie CD (akta szkody). Żadna ze stron nie podniosła zarzutu niezgodności tej dokumentacji z rzeczywistym stanem rzeczy. Zgodnie z art. 309 k.p.c. dane na płycie CD stanowią inny dowód w sprawie.

Sąd nie odmówił wiary zeznaniom powoda P. K. (1). W ocenie Sądu zeznania powoda były spójne, logiczne i korespondowały z uznanym za wiarygodny materiałem dowodowym w postaci dokumentów i akt szkody znajdujących się na płycie CD.

Na potrzeby niniejszego postępowania opracowana została opinia przez biegłego sądowego. Kontrola opinii biegłego powinna polegać na sprawdzeniu prawidłowości – z punktu widzenia wymagań logiki i zasad doświadczenia życiowego – rozumowania przeprowadzanego w jej

I AGa 42/20

uzasadnieniu, które doprowadziło do takich, a nie innych wniosków opinii. Sąd ocenia też opinię pod względem fachowości oraz rzetelności. Ocena dowodu z opinii biegłego nie jest dokonywana według kryterium wiarygodności, w tym sensie, że Sąd nie może „nie dać wiary biegłemu”, odwołując się do wewnętrznego przekonania sędziego, czy też zasad doświadczenia życiowego. Opinia biegłego podlega, tak jak i inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., jednakże cechą odróżniającą opinię biegłego od innych dowodów są szczególnie dla tego dowodu kryteria oceny, takie jak: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, jak również zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r., sygn. I CKN 1170/98, OSNC 2001, Nr 4, poz. 64).

Wykonanie opinii Sąd zlecił biegłemu sądowemu K. J.. Wyznaczony biegły sporządził prawidłową, rzetelną i profesjonalną opinię sądową wraz z opinią uzupełniającą, wobec czego Sąd uznał je za w pełni przydatne dla rozstrzygnięcia sprawy. Opinia biegłego K. J. stanowi pełne ustosunkowanie się do tezy dowodowej zawartej w postanowieniu z dnia 04 lutego 2019r., bowiem zgodnie ze zaleceniem Sądu biegły dokonał oceny możliwości zakupienia przez powodów na polskim rynku nowego pojazdu M. (...) i jego przebudowy w okresie 43 dni oraz ustalił hipotetyczny koszt zakupu takiego pojazdu i jego przerobienia. Nadto biegły odniósł się również do kwestii zakupu pojazdu używanego na rynku wtórnym i jego modernizacji w tym samym okresie czasu.

Dokładniej biegły ustalił, że na rynku wtórnym były dostępne samochody używane tej samej klasy co pojazd uszkodzony i z mniejszym przebiegiem, które wymagały modernizacji celem ich przystosowania do potrzeb prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej. Z kolei zakup nowego pojazdu i jego przerobienie zajęłoby trzy miesiące, a koszt nowego pojazdu wraz z kosztami przebudowy wyniósłby 270.600 zł netto. Analiza przeprowadzona przez biegłego doprowadziła do wniosku, że czasem wystarczającym na zakup używanego pojazdu tej samej klasy co pojazd uszkodzony i jego przerobienie były 43 dni, (modernizacja takiego samochodu trwałaby 25 dni roboczych). Wnioski przedstawione przez biegłego w opiniach oraz podczas wyjaśnień ustnych potwierdziły ustalenia pozwanego ubezpieczyciela, który uznał, że zasadny okres najmu pojazdu zastępczego wyniósł 43 dni i objął zsumowane okresy częściowe, czyli okres od dnia powstania szkody (19 września 2017r.) do dnia uzyskania informacji o szkodzie całkowitej (18 października 2017r.) oraz kolejne 14 dni na zagospodarowanie wraku i zakup innego pojazdu o zbliżonych parametrach oraz jego rejestrację.

Swoje stanowisko biegły uzasadnił w sposób wyczerpujący i przekonujący, a w pisemnej opinii uzupełniającej biegły szczegółowo ustosunkował się do zarzutów powoda, nie stwierdzając podstaw do zmiany stanowiska. Z kolei dalsze niejasności zgłaszane przez powoda biegły wyjaśnił podczas rozprawy w dniu 17 września 2019r.

Mając na uwadze powyższą ocenę opinii przedłożonych przez biegłego i treść złożonych przez niego ustnych wyjaśnień, a także uwzględniając, iż zarówno w opiniach jak i w wyjaśnieniach przedstawiono kategoryczne wnioski, wyjaśniono metodologię pracy oraz powołano źródła, na podstawie których sformułowano wnioski, Sąd postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 22 października 2019r. oddalił wniosek pełnomocnika powoda P. K. (1) złożony na tej rozprawie o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego.

Na powyższe postanowienie pełnomocnik powoda P. K. (1) zgłosił zastrzeżenie do protokołu w trybie art. 162 k.p.c.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 22 października 2019r. Sąd oddalił również wniosek pełnomocnika powódki M. K. zgłoszony w piśmie z dnia 25 września 2019r. o przeprowadzenie dowodu z opinii nowego biegłego z uwagi na przystąpienie powódki do sprawy w trakcie postępowania, uznając ten wniosek za zbędny i zmierzający do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania. Wskazać trzeba, że wszystkie okoliczności objęte tezą dowodową zostały w wyczerpujący sposób wyjaśnione przez biegłego K. J.. Nadto, co istotne, zarówno powoda ad. 1, jak i powódkę ad. 2 reprezentuje ten sam pełnomocnik procesowy. Wstąpienie do sprawy powódki ad. 2. było wynikiem inicjatywy powoda ad. 1 w celu

I AGa 42/20

naprawienia błędu procesowego. Powodowie w tym procesie działają wspólnie i przedstawiają jednolite stanowisko. Wobec powyższego sam fakt przystąpienia do sprawy w charakterze powódki M. K. na danym etapie postępowania w żadnym razie nie spowodował konieczności powołania innego biegłego. Powódka nie podała jakichkolwiek innych, nowych okoliczności, których wyjaśnienie wymagałoby wiadomości specjalnych, a okoliczności wskazane w tezie dowodowej w postanowieniu z dnia 04 lutego 2019r. zostały w całości wyjaśnione przez biegłego. Wobec tego omawiany wniosek dowodowy został oddalony.

Na rozprawie w dniu 04 lutego 2019r. pełnomocnik strony powodowej cofnął wniosek o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania w charakterze świadka M. Ś..

W świetle tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd stwierdził, że powództwo nie mogło zostać uwzględnione.

Na wstępie należy zaznaczyć, że pierwotnie powodowie dochodzili od pozwanego zwrotu odszkodowania w kwocie 85.661,45 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 lipca 2018r. do dnia zapłaty, domagając się od ubezpieczyciela zrekompensowania kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres dłuższy niż uznane w postępowaniu likwidacyjnym 43 dni, tj. za okres od dnia powstania szkody do dnia 15 marca 2018r., a także kosztów usług dodatkowych w łącznej wysokości 1.255 zł (holowanie - 400 zł, parking - 855 zł). Następnie, z uwagi na zarzuty podniesione przez ubezpieczyciela w odpowiedzi na pozew, powodowie cofnęli powództwo w zakresie kwoty 1.045 zł wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w tej części wskazując, że jeszcze w trakcie postępowania likwidacyjnego pozwany zwrócił powodom koszty holowania w kwocie 400 zł oraz parkingu wraku w wysokości 645 zł. W konsekwencji przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu pozostało żądanie zasądzenia kosztów usług dodatkowych w kwocie 210 zł oraz kosztów najmu pojazdu zastępczego w wysokości 84.406,45 zł.

Pozwany nie kwestionował okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego i własnej odpowiedzialności jako ubezpieczyciela OC sprawcy, niemniej uznał roszczenie powodów za niezasadne. Pozwany wyjaśnił, że w toku postępowania likwidacyjnego w pełni zrekompensował powodom szkodę z dnia 19 września 2017r., wypłacając im odszkodowanie, w tym kwotę 26.445 zł w związku z najmem i usługą parkowania przy szkodzie całkowitej. Pozwany uznał przy tym, że zasadny okres najmu pojazdu zastępczego wyniósł 43 dni i objął zsumowane okresy cząstkowe, czyli okres od dnia powstania szkody (19 września 2017r.) do dnia uzyskania informacji o szkodzie całkowitej (18 października 2017r.) oraz kolejne 14 dni na zagospodarowanie wraku i zakup innego pojazdu o zbliżonych parametrach oraz jego rejestrację.

Zgodnie z art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Z przywołanego przepisu wynika, że ochrona ubezpieczeniowa świadczona przez ubezpieczyciela na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (OC) sprowadza się do zapewnienia wypłaty odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Inaczej mówiąc polega ona na spełnieniu przez ubezpieczyciela określonego świadczenia pieniężnego.

Przepis ten modyfikuje normę wynikającą z art. 363 § 1 k.c. jedynie w ten sposób, że roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego przekształca w roszczenie o zapłatę kosztów restytucji. Zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie prowadzi do wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczonego wobec poszkodowanego, a jedynie do przejęcia przez ubezpieczyciela jego zobowiązań odszkodowawczych (E. Gniewek, P. Machnikowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 9, Warszawa 2019).

Warto również dodać, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego, jeżeli

I AGa 42/20

odszkodowanie ustalone zostało w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością pojazdu mechanicznego sprzed zdarzenia powodującego szkodę, a wartością pojazdu w stanie uszkodzonym, którego naprawa okazała się niemożliwa lub nieopłacalna (tzw. szkoda całkowita) (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013r., sygn. III CZP 76/13).

Sąd, mając na uwadze powyższe, a także stanowiska stron, powołał biegłego sądowego z dziedziny mechaniki K. J. celem ustalenia, czy w okresie 43 dni możliwym było zakupienie przez powodów na polskim rynku nowego pojazdu M. (...) i jego dostosowanie na potrzeby przewozu osób (ze wskazaniem hipotetycznego kosztu takiego zakupu), a także czy zamówienie przez powodów pojazdu nowego w trakcie postępowania likwidacyjnego było ekonomicznie uzasadnione.

Powołany biegły doszedł do wniosku, że w analizowanym przypadku ekonomicznie uzasadnione było zakupienie przez powodów samochodu używanego i jego przerobienie w celu dostosowania go do przewozu osób. Biegły sądowy ustalił, że w badanym okresie homologacja dostępnego pojazdu używanego, odpowiadającego pojazdowi powodów marki M. (...), ale z niższym przebiegiem, umożliwiała jego przerobienie, a komponenty konieczne do przeprowadzenia modyfikacji były dostępne „od ręki”. W ocenie biegłego przystosowanie samochodu używanego tej marki zajęłoby 25 dni roboczych. Tymczasem zakup nowego pojazdu tej klasy i jego przerobienie zajęłoby co najmniej trzy miesiące i stanowiło wydatek rzędu 270.600 zł netto.

W konsekwencji uznać należało, że okres 43 dni był wystarczającym na zakup auta używanego i jego przerobienie. Nie ulegało wątpliwości, że szkoda powstała w samochodzie powodów na skutek wypadku z 2017r. miała charakter szkody całkowitej. Stąd też wynikało uprawnienie powodów do refundacji kosztów związanych z wynajmem pojazdu zastępczego. Niemniej, aby nakłady na ten cel mogły podlegać zwrotowi przez ubezpieczyciela winny mieć charakter wydatków celowych i koniecznych. Przyjmuje się, że tzw. wydatki konieczne, potrzebne na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek zniszczenia, należne są za okres między dniem zniszczenia, a dniem w którym poszkodowany może nabyć analogiczny pojazd, nie dłuższy jednak niż za czas do zapłaty odszkodowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08 września 2004r., sygn. IV CK 672/03).

Niewątpliwie pozwany wypłacił powodom odszkodowanie, w tym za najem pojazdu zastępczego i usługi dodatkowe za okres 43 dni. Pozwany zasadnie uznał, że okres wynajmu pojazdu obejmuje zsumowane okresy częściowe, czyli okres od dnia wypadku, tj. od dnia 19 września 2017r. do dnia poinformowania poszkodowanego o wystąpieniu szkody całkowitej, czyli do dnia 18 października 2017r. (pierwsza decyzja), a także kolejne 14 dni przeznaczone na zagospodarowanie wraku i zakup nowego pojazdu. Za tak ustalony okres pozwany wypłacił powodom odszkodowanie w wysokości 92.037 zł netto stanowiące rekompensatę za zniszczony pojazd, a także kwotę 13.000 zł netto, na którą złożyły się koszty holowania w kwocie 400 zł wynikające z faktury (...) oraz koszty wynajmu pojazdu zastępczego w kwocie 12.600 zł netto ujęte w fakturze VAT nr (...). W dalszej kolejności w dniu 15 listopada 2017r. ubezpieczyciel, w ramach dopłaty do odszkodowania, zapłacił powodom kwotę 13.200 zł netto wynikającą z faktury VAT nr (...) (wynajem pojazdu zastępczego za okres od dnia 10 października 2017r. do dnia 31 października 2017r.). Następnie, z uwagi na sprzedaż uszkodzonego samochodu, powodom została wypłacona pozostała część odszkodowania w wysokości 2.683 zł (10% marży). Z kolei w dniu 11 grudnia 2017r. ubezpieczyciel przyznał powodom kolejną dopłatę do

odszkodowania w wysokości 645 zł netto ustaloną w oparciu o fakturę VAT nr (...), przy uwzględnieniu realizacji usługi parkingowej do dnia wypłaty odszkodowania, czyli do dnia 23 października 2017r. (57 dób – 22 doby). Łącznie zatem w związku z najmem pojazdu zastępczego i usługą parkingu pozwany wypłacił na rzecz powodów kwotę 26.845 zł.

Z powyższych względów Sąd uznał, że żądanie powodów zapłaty odszkodowania obejmującego najem pojazdu zastępczego oraz usługę parkingu realizowane ponad okres 43 dni jest bezzasadne i w punkcie II. wyroku oddalił powództwo w pozostałej części.

I AGa 42/20

W związku z podniesionymi przez pozwanego zarzutami powód na rozprawie w dniu 04 lutego 2019r. ograniczył powództwo o kwotę 1.045 zł, a więc o koszty holowania wynoszące 400 zł i należność za parking wraku w kwocie 645 zł. Podane kwoty zostały uregulowane przez pozwanego przed wytoczeniem tego powództwa odpowiednio w dniu 18 października 2017r. i w dniu 11 grudnia 2017r. Dlatego też w tym zakresie Sąd umorzył postępowanie na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c., o czym orzekł w punkcie I. wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie III. wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. obciążając nimi w całości powodów ad 1 i ad 2 jako stronę przegrywającą proces. Sąd uznał powodów za przegrywających proces również w części, w której cofnęli oni powództwo i postępowanie zostało umorzone, ponieważ cofnięcie powództwa nastąpiło w wyniku spełnienia świadczenia przez pozwanego przed wytoczeniem powództwa. Na koszty postępowania poniesione przez pozwanego i podlegające zwrotowi przez powodów złożyły się: koszty zastępstwa procesowego w kwocie 5.400 zł ustalone na podstawie § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. Dz.U. z 2018r. poz. 265) oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Wyrok z dnia 5.11.2019 r. zaskarżyli w części apelacją powodowie, w punkcie II (oddalającym roszczenie) i w punkcie III 9 o kosztach postępowania). Rozstrzygnięciu skarżący zarzucili:

1. naruszenie przepisów postępowania – art. 379 pkt 5 kpc w zw. z art. 195 § 1 i art. 72 § 2 kpc – poprzez pozbawienie powódki M. K. aktywnego udziału w postępowaniu i obrony swych praw, co było konsekwencją zawiadomienia jej przez Sąd o możliwości wstąpienia do sprawy w charakterze powódki na końcowym etapie postępowania, po zakończeniu postępowania dowodowego,
2. naruszenie przepisów postępowania – art. 217 § 3 kpc w zw. z art. 227 i art. 245 kpc – poprzez bezzasadne pominięcie dowodów z dokumentów prywatnych w postaci faktury VAT nr (...) z dnia 5.04.2018 r. – na okoliczność daty zakupu nowego pojazdu przez (...) sp. z o.o. i wpłacenia przez powodów kwoty 70.0000 zł tytułem zapłaty częściowej na poczet zawartej przez powodów umowy leasingu pojazdu oraz e-maila (...) sp. z o.o. sp. k. skierowanego dnia 2.07.2019 r. do powoda P. K. (1) – na okoliczność przebiegu procesu realizacji zamówienia na zakup nowego pojazdu począwszy od złożenia zamówienia do jego dostarczenia oraz okoliczności mających wpływ na czas oczekiwania na nowy pojazd,
3. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. błędą wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 361 § 1 i 2 kc w zw. z art. 822 § 1 kc poprzez przyjęcie, że w rozważanej sprawie zasadnym okresem najmu pojazdu zastępczego jest okres od dnia wypadku do dnia poinformowania powodów o wystąpieniu szkody całkowitej, a także kolejne 14 dni przeznaczone na zagospodarowanie wraku i zakup innego pojazdu używanego, podczas gdy zebrany materiał dowodowy uzasadniał przyznanie odszkodowania z tytułu poniesionych przez powodów kosztów najmu pojazdu zastępczego do dnia 15.03.2018 r.

Ponadto, na podstawie art. 381 kpc skarżący wnieśli o przeprowadzenie i dopuszczenie nowych dowodów z dokumentów w postaci: umowy sprzedaży zawartej w dniu 2.10.2019 r. z A. (...) sp. o.o. oraz specyfikacji pojazdu marki M. (...) z dnia 18.09.2019 r. – na okoliczność czasu trwania realizacji zamówienia złożonego przez powodów na wykonanie podobnego pojazdu przez innego producenta tego rodzaju pojazdów.

Powołując się na powyższe zarzuty skarżący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwoty 81.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14.07.2018 r. wraz ze stosownym rozstrzygnięciem w przedmiocie kosztów procesu za obie instancje. - k. 294-308

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego. - k. 317-320

I AGa 42/20

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja powodów okazała się zasadna w niewielkiej części.

Sąd Apelacyjny podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i wywody prawne Sądu I instancji dotyczące istoty sprawy i przyjmuje je za własne, z wyjątkiem tych odnoszących się do braku podstaw przyznania należności z tytułu najmu pojazdu zastępczego za okres od 24.10.2017 r. do 6.11.2017 r. , uznając w pozostałym zakresie zarzuty apelacji za pozbawione uzasadnionych podstaw.

Nie znalazł uzasadnienia najdalej idący zarzut nieważności postępowania. Zgodnie z art. 379 pkt 5 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi, jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw. Podnieść należy, że o nieważności postępowania można mówić tylko w tych przypadkach, w których strona na skutek wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej nie mogła brać udziału w postępowaniu lub jego istotnej części, jeżeli skutki tych wadliwości nie mogły być usunięte na następnych posiedzeniach wyznaczonych na rozprawę przed wydaniem wyroku w danej instancji. Pozbawienie strony możliwości obrony jej praw, aby mogło stanowić przyczynę nieważności, musi być całkowite i w sposób bezwzględny wykluczające możliwość obrony. Ta podstawa nieważności nie zachodzi w razie jedynie utrudnienia stronie popierania przed sądem dochodzonych roszczeń lub zarzutów (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2013 r., II CSK 279/12).

Pełnomocnik powoda P. K. (1) złożył wniosek o zawiadomienie o toczącym się procesie i możliwości przystąpienia do sprawy w charakterze powódki E. K. w piśmie procesowym z dnia 3.07.2019 r., wskazując, że powód omyłkowo i w sposób niezamierzony pominął w oznaczeniu strony powodowej – E. K. jako współniczkę spółki cywilnej. Wniosek ten podtrzymał – k. 209

Na skutek wymiany korespondencji powód P. K. (1) zmienił wniosek pismem z 29.07.2019 r., wnosząc o wezwanie do udziału w sprawie M. K. jako współniczki spółki cywilnej (...). – k. 213, 218

Postanowieniem z dnia 17.09.2019 r. Sąd Okręgowy zawiadomił M. K. o toczącym się procesie. – k. 238

M. K. zgłosiła przystąpienie do sprawy pismem z dnia 25.09.2019 r. sporządzonym przez pełnomocnika radcę prawnego S. L., który przedłożył pełnomocnictwo M. K. z 16.03.2018 r. – k. 250-251 Zauważyć trzeba, że radca prawny S. L. reprezentuje również powoda P. K. (1), a wnosząc pozew powołał się on na pełnomocnictwo z dnia 16.03.2018 r., w którym pełnomocnictwa udzielili mu zarówno P. K. (1) jak i M. K.. – k. 11 i 251 Z powyższego wynika, że radca prawny S. K. posiadał umocowanie do działania także w imieniu M. K. od dnia 16.03.2018 r., a zatem od początku procesu. W piśmie z 25.09.2019 r. powódka M. K. zgłosiła wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczności objęte postanowieniem z dnia 4.02.2019 r.

Po przystąpieniu M. K. do sprawy w charakterze powoda odbyła się kolejna rozprawa, na której jej pełnomocnik podtrzymał wniosek dowodowy z pisma z 25.09.2019 r., innych wniosków dowodowych nie zgłosił. To, iż wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego został oddalony nie świadczy, że powódka M. K. została pozbawiona możliwości obrony swych praw. – k. 256-257

W świetle powyższych ustaleń jednoznacznie wynika, że zarzut nieważności postępowania z art. 379 pkt 5 kpc okazał się całkowicie chybiony.

Oczywiście chybiony jest zarzut naruszenia przepisów postępowania art. 217 § 3 kpc w zw. z art. 227 i 245 kpc. W sprawie było bowiem bezspornym, że powodowie domagali się odszkodowania obejmującego koszty najmu pojazdu po dniu 23.10.2017 r. (kiedy nastąpiła wypłata odszkodowania na rzecz poszkodowanego) z tego względu, że u producenta złożyli zamówienie na wyprodukowanie nowego autobusu, który ostatecznie powodowie wyleasingowali

I AGa 42/20

w II kwartale 2018 r. To, iż pojazd ten został wyprodukowany na przełomie marca i kwietnia 2018 r nie było przedmiotem sporu.

Na marginesie dodać tylko należy następujące ustalenia faktyczne:

W dniu wypadku, tj. w dniu 19.09.2017 r., właścicielem przedmiotowego samochodu M. (...), o nr rejestracyjnym (...) był leasingodawca (...) spółka z o.o. w W.. Był to samochód z rocznika 2010, z silnikiem o pojemności 2.192 cm³ i o przebiegu 398.619 km.

Powodowie byli posiadaczami pojazdu jako leasingobiorcy na podstawie umowy leasingu z dnia 18.03.2014 r. nr (...). – k. 70

Pierwotnie w postępowaniu likwidacyjnym nr (...), w charakterze poszkodowanego, występował leasingodawca (...) spółka z o.o. Z dokumentacji szkodowej, zwłaszcza z pism leasingodawcy z 19.10.2017 r. oraz odpowiedzi ubezpieczyciela wynika, że odszkodowanie w wysokości 92.037 zł zostało wypłacone na rachunek bankowy tej spółki. Dopiero później, na skutek przelewu wierzytelności z tytułu zdarzenia z dnia 19.09.2017 r. w miejsce dotychczasowego poszkodowanego weszli powodowie.

Przelew roszczeń o naprawienie szkody na rzecz powodów nastąpił umową z dnia 27.04.2018 r. – k. 70-71 W § 2 umowy strony stwierdziły, że uwzględniając prośbę cesjonariusza (powodów) o dokonaniu przelewu cedent ((...) sp. z o.o.) przeniósł na cesjonariusza wszelkie prawa z opisanego w § 1 umowy zdarzenia w stosunku do sprawcy szkody, a cesjonariusz przelew ten przyjmuje zrzekając się w zamian, bezwarunkowo i nieodwołanie tak obecnie jak i w przyszłości wszelkich roszczeń w stosunku do cedenta związanych lub wynikających z umowy leasingu, w tym jej rozliczenia. W § 3 umowy strony w całości wyłączyły odpowiedzialność cedenta za to, że przelane w § 2 prawa mu przysługują.

Zauważyć trzeba, że po uznaniu przez ubezpieczyciela tzw. szkody całkowitej w pojeździe uszkodzonym w dniu 19.09.2017 r., powodowie (jako leasingobiorcy uszkodzonego samochodu) zamówili u producenta takich autobusów – firmy (...) sp. z o.o. sp.k. w K. nowy pojazd tego samego modelu (...). Pojazd ten został wyprodukowany a następnie zakupiony przez spółkę (...) z o.o. w W. (a więc właściciela pojazdu uszkodzonego w dniu 19.09.2017 r., co do którego uznano szkodę całkowitą) za kwotę 270.600 zł brutto, przy czym częściowej zapłaty ceny w wysokości 70.000 zł dokonała firma powodów (...) spółka cywilna P. K. (1), M. K., a następnie stał się on przedmiotem leasingu ze strony powodów. – okoliczność zgodna z twierdzeniami powodów oraz faktura zakupu VAT (...) – k. 133

Z powyższego wynika, że naprawienie szkód związanych ze zdarzeniem z dnia 19.09.2017 r. szło dwutorowo.

W pierwszym rzędzie ubezpieczyciel wypłacił odszkodowania właścicielowi pojazdu (leasingodawcy) w zakresie szkód w pojeździe, a po zawarciu umowy przelewu z dnia 27.04.2018 r. dalsze ewentualne roszczenia z tego tytułu (przyjąć trzeba, że niezaspokojone do dnia 27.04.2018 r.) przeszły na powodów, ale one nie są przedmiotem tego sporu, chociaż informacyjnie sygnalizowano, że taki spór toczy przed Sądem Rejonowym w Pile.

Z drugiej strony ubezpieczyciel wypłacił powodom jako posiadaczom pojazdu w ramach umowy leasingu odszkodowanie w zakresie kosztów wynajmu pojazdu zastępczego. Ubezpieczyciel wypłacił z tego tytułu należności

de facto do dnia 31.10.2017 r., zaś powodowie twierdzą, że ich pełna szkoda obejmuje także dalszy okres, do dnia 15.03.2018 r. i to jest przedmiotem tej sprawy.

Bezspornym jest, że pozwany wyraził powodom zgodę na wynajem auta zastępczego za kwotę 600 zł dziennie. Należność za okres do dnia 31.10.2017 r. została powodom wypłacona. Ostatnia zapłacona faktura to faktura z dnia 31.10.2017 r. nr (...), na kwotę 13.200 zł netto. Pozwany przyjął, że odszkodowanie z tego tytułu należy się powodom jeszcze przez 14 dni od dnia udzielenia powodom informacji o szkodzie całkowitej co nastąpiło 18.10.2017 r. – k. 104a

W tych okolicznościach kluczowym zagadnieniem było to czy odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych uzasadnia uznanie za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem

I AGa 42/20

pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanych koszty aż do czasu zakupu (wyleasingowania) nowego pojazdu (nowo wyprodukowanego pojazdu), czy ten okres powinien być krótszy – do czasu zakupu (wyleasingowania) pojazdu używanego i jego ewentualnego dostosowania do potrzeb poszkodowanych.

Powodowie twierdzili, że takie koszty uznać należy za celowe i ekonomicznie uzasadnione, natomiast Sąd Okręgowy tego stanowiska nie podzielił i to legło u podstaw oddalenia powództwa.

Sąd Apelacyjny, w świetle poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, zgadza się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego.

Przyjmuje się, że refundacja kosztów związanych z wynajmem pojazdu zastępczego jest uzasadniona, jeżeli nakłady na ten cel mają charakter wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, w związku z niemożnością używania uszkodzonego pojazdu w sposób dotychczasowy.

Przyjąć trzeba, że pokrycie kosztów wynajmu pojazdu zastępczego jest celowe do momentu zastąpienia pojazdu skasowanego pojazdem analogicznym.

Niewątpliwie w ramach postępowania likwidacyjnego niezbędne jest współdziałanie stron, a poszkodowany powinien dołożyć starań, aby nie powiększać rozmiaru szkody, w tym także w zakresie kosztów wynajmu pojazdu zastępczego.

Z zasad odpowiedzialności odszkodowawczej wynika, że ubezpieczyciel jest obowiązany do naprawy szkody, która pozostaje w normalnym związku przyczynowym ze szkodą.

Z racji tego, że powodowie korzystali z przedmiotowego pojazdu nie jako właściciele a leasingobiorcy, to mogli zrekompensować szkodę w postaci szkody całkowitej w pojeździe, który wykorzystywali w ramach leasingu, na dwa sposoby.

Po pierwsze, mogli rozważyć możliwość zakupu pojazdu analogicznego do pojazdu skasowanego, dotychczas leasingowanego. Pamiętać však należy, że pojazd skasowany pochodził z rocznika 2010 i miał przebieg 398.619 km. W ramach przeprowadzonego przez Sąd Okręgowy postępowania jednoznacznie wynika, że w roku 2017 istniała możliwość zakupu na rynku wtórnym analogicznego pojazdu używanego i dostosowania go wymagań oczekiwanych przez powodów. Ustalenia Sądu Okręgowego w tym zakresie uznać należy za prawidłowe. Powodowie z tej opcji nie skorzystali.

Po drugie, mogli rozważyć możliwość wyleasingowania innego analogicznego pojazdu w różnych firmach leasingowych, ale nie koniecznie u dotychczasowego leasingodawcy – (...) sp. o.o. Z tej opcji powodowie również nie skorzystali.

Na marginesie zauważyć trzeba, że na tę okoliczność powodowie nie wykazali żadnych okoliczności istotnych dla rozważenia takiego rozwiązania. Przede wszystkim nie wykazali, że wyleasingowanie pojazdu analogicznego nie było w ogóle możliwe. Czy mogło to nastąpić na takich samych warunkach jak dotychczas, czy innych (np. korzystniejszych,

choćby z mniejszą ratą leasingową) Ponadto nie wykazali w jaki sposób uznanie szkody całkowitej pojazdu uczestniczącego w zdarzeniu z 19.09.2017 r. wpłynęło na łączącą powodów z (...) sp. z o.o. umowę leasingu. Kiedy i na jakich warunkach nastąpiło jej rozwiązanie z uwagi na wypłacenie leasingodawcy pełnego odszkodowania i sprzedaż pozostałości, a tym samym z uwagi na brak przedmiotu leasingu.

Wybrali drogę trzecią. Zamówili u producenta wyprodukowanie nowego pojazdu, który został zakupiony przez dotychczasowego leasingodawcę spółkę (...) z o.o., a następnie wyleasingowali ten pojazd.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, oczekiwanie przez powodów zapłaty przez ubezpieczyciela kosztów najmu pojazdu zastępczego do 15.03.2018 r., a więc do czasu wyprodukowania nowego autobusu, zakupienia go przez spółkę (...) z o.o. a następnie wyleasingowania go przez powodów nie dotyczyło szkody objętej normalnym związkiem między zdarzeniem z 19.09.2017 r. szkodą. Z uwagi na brak normalnego związku przyczynowego opisanego wyżej żądanie powodów okazało się niezasadne. Oddalenie powództwa przez Sąd Okręgowy okazało się zasadne. Argumenty przytoczone przez skarżących w apelacji nie wpłynęły na zmianę oceny tej sytuacji.

I AGa 42/20

Według ustaleń Sądu Okręgowego pozwany wypłacił powodom należność za wynajem pojazdu zastępczego do dnia 31.10.2017 r., licząc 14 dni od przekazania zainteresowanym informacji o uznaniu szkody całkowitej. Ostatnia należność wynikała z faktury nr (...), wystawionej 31.10.2017 r. na kwotę 13.200 zł netto (k. 33), która została uznana przez pozwanego pismem z 15.11.2017 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego termin 14 dni powinien być liczony, nie od daty udzielenia informacji o uznaniu szkody całkowitej, a od daty wypłaty odszkodowania, tj. od dnia 23.10.2017 r., a zatem do dnia 6.11.2017 r. Ponieważ pozwany zapłacił należność do dnia 31.10.2017 r., to tym samym pozostała do zapłaty kwota 3.600 zł za okres od 1.11. do 6.11.2017 r. – 6x po 600 zł i w tym zakresie poddano korekcie zaskarżony wyrok.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny zmienił częściowo wyrok w punkcie II na podstawie art. 386 § 1 kpc, a w pozostałym zakresie apelację jako niezasadną oddalił. – art. 385 kpc

Z uwagi na niewielką korektę wyroku w punkcie II Sąd nie stwierdził podstaw do zmiany rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu za I instancję.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 kpc i 108 § 1 kpc, obciążając nimi w całości powodów.

Ewa Staniszevska Jerzy Geisler Jacek Nowicki